

El Llió

Calldetenes

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Entorn rural de Calldetenes Mas El Llió s/n (08506 Calldetenes)
Emplaçament Sortint de Calldetenes en direcció a la C-25, al km.2,1 cal agafar el camí a la dreta. A uns 2 km.

Coordenades:

Latitud: 41.91654
Longitud: 2.30009
UTM Est (X): 441959
UTM Nord (Y): 4640747

Classificació

Número de fitxa 08037 - 53
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Popular
Segle XVI-XVIII
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: La casa ha estat abandonada durant dècades, ja que els propietaris van edificar al costat una casa de nova factura, deixant abandonat el mas original. Actualment es troba en un avançat estat de degradació. Els propietaris actuals tenen intenció de restaurar el mas en el decurs de l'any vinent.

Protecció

Observacions protecció: Normes subsidiàries Aj.Calldetenes. Núm.2.4
Número inventari Sí; IPA núm.10. ACCN:22498

Generalitat i altres inventaris

Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 0018DG4400A002

Descripció

Edifici rural format per la masia anomenada el Llió i les dependències annexes i coberts que constitueixen el mas. El nucli central del mas, format per la casa, com a resultat de diverses ampliacions, dona una planta en forma de T. Originalment, era un edifici de planta rectangular, orientat a migdia, cobert a dues aigües amb el carener perpendicular a la façana. Una de les reformes posteriors va fer que una de les ales de la teulada - la de ponent- estigui en aquests moments sobreaixecada respecte a l'altra. Amb posterioritat, la casa fou eixamplada i s'afegí un cos rectangular al cantó nord, que s'adossa en sentit perpendicular. El resultat final, com ja s'ha dit, és una planta en forma de T. La casa compta amb planta baixa, primer i segon pis. Es tracta d'una casa aixecada aprofitant el desnivell natural del terreny en baixada. Aquest fet dona com a resultat que el nucli original rectangular en sentit E-O, tingui realment la planta baixa i dos pisos, mentre que el cos adossat en perpendicular al nord de la casa, sigui només de planta baixa i primer pis. L'entrada per aquest cos, permet l'accés directe al primer pis de la casa. La construcció és feta amb mur de paredat irregular, i va ser posteriorment arrebossada amb ciment pòrtland, deixant a la vista els carreus de les cantonades i les llindes i carreus que reforcen les portes i finestres. Degut a l'abandonament de la casa aquest arrebossat ha caigut en bona part dels murs, deixant a la vista el parament original. La façana principal de la casa es troba orientada a migdia. L'accés es realitza mitjançant un portal ubicat al centre de la façana. És un portal coronat per una llinda monolítica decorada amb un petit arc conopial. Els carreus superiors de la porta són decorats amb formes arrodonides, donant com a resultat un tipus d'entrada anomenada d'arc deprimit convex. Al primer pis destaca la presència del que foren tres finestres allindades. La finestra central ha estat la única que ha conservat la seva fesomia original, i la llinda superior es troba decorada amb un arc conopial degradat. La finestra del cantó de llevant va ser transformada segurament al segle XIX en una finestra balconera. D'altra banda, el que devia ser la finestra de ponent, fou transformada segurament després en un bonic portal que dona accés a un terrat rectangular, que s'adossa de forma perpendicular al cantó de ponent de la façana de migdia. Aquest terrat, és en realitat un cos destinat a magatzems i coberts a la planta baixa, i convertit en terrat cobert a l'alçada del primer pis. Aquest portal d'accés és en realitat una obra de gran qualitat, protegit amb un guardapols, decorat a la part superior amb un arc conopial degradat, al centre del qual s'ha esculpit un element floral (veure fitxa nº 56). La façana de llevant de la casa, manca d'elements significatius d'interès. A més a més, actualment la vegetació cobreix bona part d'aquesta impedit una correcta visualització. La façana de llevant es troba oberta amb diverses finestres a l'alçada del primer pis, totes elles decorades amb un petit arc conopial a la llinda. Destaca l'existència d'un gran portal format per un arc de mig punt, a l'esquadra del mur, al tram que antigament fou la façana nord. Es tracta d'un portal d'accés al que devia ser una zona destinada a acollir carruatges i cavalleries. L'actual façana nord és en realitat la façana nord del cos adossat en perpendicular. Es tracta d'un cos cobert a dues aigües amb el carener perpendicular a la façana nord amb una teulada independent de la resta de la casa, de característiques constructives similars a la de la resta de l'edifici. L'accés es realitza mitjançant un portal que ve precedit per un seguit de graons semicirculars formats a base de lloses de gran tamany. El portal pròpiament dit és allindat, havent-se decorat la llinda superior amb un arc conopial degradat similar als de la resta de la casa. Aquest portal dona accés directe al primer pis de l'edifici.

Observacions:

(Continuació descripció) L'interior de la casa manté l'estructura típica d'una masia, amb uns baixos destinats a espais de feines agrícoles, una escalinata que permet l'accés al primer pis, i un gran sala que presideix la part central del primer pis. Als costats d'aquesta sala, destaca l'existència de portes interiors emmarcades amb carreus ben tallats. Es tracta de portals allindats decorats amb arcs conopials

senzills, similars als de la façana principal. Tot fa pensar que el cos central de la casa -en sentit E-O- podia haver estat aixecat al llarg del segle XVI, o almenys així ho indica la presència d'arcs conopials a les llindes i a la façana principal de la casa. Cal pensar que posteriorment, segurament a finals del segle XVII, la casa patí un seguit d'ampliacions, construint-se el cos adossat al nord, i el terrat de la façana de migdia. És per aquest motiu que la tipologia dels arcs conopials degradats és similar en un altre indret. Posteriorment, ja al segle XVIII, la casa sofriria algun tipus de consolidació i revisió d'obertures, la qual cosa explicaria la presència abundant de llindes gravades amb dates del segle XVIII. La casa compta amb diverses llindes datades. Entre les dates existents destaca: 1696 en un carreu del terrat. 1702, 1734 i 1737 a les finestres. Com a elements destacables la casa compta amb un rentamans molt ben conservat a la sala del primer pis, i un forn de pa en perfectes condicions a la planta baixa.

Història

Les primeres dades del Llió reculen fins a finals del segle XII. En aquests moments es té constància a Vic de l'existència d'un canonge anomenat Ramon de Lió, nomenat cap de les notaries de la vila i la parròquia de Vic. Tot i no poder assegurar-ho, és possible que tingués alguna relació amb la casa del Llió de Calldetenes. Del mas no tenim notícies fins finals del segle següent, quan el 1290, Guillem de Llió, comprava terres a Bartomeu de Verdaguer. El 1347 Pere Guillem de Llió es casava amb la pubilla del mas Sauleda de Vall. Cent anys després, el 1449, Joan Torrent, apotecari de Barcelona, va vendre les seves possessions del mas Creedéu als Llió. Per aquesta època la família ja havia incorporat el mas Miró a les seves possessions. (VILAMALA, 2002:105). Arquitectònicament el mas que s'observa és una construcció que podria tenir els seus orígens al segle XVI, amb alguns trams afegits al llarg del segle XVIII. Al segle XIX era propietat de la família Vilar. L'actual família propietària, malgrat haver canviat el cognom diverses vegades, són descendents d'aquesta línia.

Bibliografia

AA.DD (1985) Inventari de Patrimoni Arquitectònic. Direcció General de Patrimoni Cultural. Generalitat de Catalunya. AA.DD. (1995) Calldetenes. Imatges en el temps. Primera part (1911-1960). Ajuntament de Calldetenes. Calldetenes AA.DD (1996) Normes subsidiàries de Planejament. Normes urbanístiques. Ajuntament de Calldetenes. Calldetenes. GINEBRA I MOLINS, R. (1996) Economia i societat a la Catalunya interior als inicis de la Baixa Edat Mitjana. Vic. 1230-1233. Tesi doctoral inèdita. VILAMALA I SALVANS, J (2002) De Sant Martí de Riudeperes a Calldetenes. Passat i present d'un poble viu. Ed. El Mèdol. Calldetenes.

